T004 A HÀM IV 208-Kinh Tiễn Mao-Phẩm Bô Đa Lợi

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

208. KINH TIEÃN MAO (II)1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi thaønh Vöông xaù, ôû Truùc laâm vöôøn Ca-lan-ña cuøng ñaïi chuùng Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi, an cö muøa möa. Baáy giôø, traûi qua ñeâm, luùc vöøa saùng, Theá Toân mang y caàm baùt vaøo thaønh Vöông xaù ñeå khaát thöïc. Khaát thöïc xong, thu doïn y baùt, röûa chaân tay, Ngaøi khoaùc ni-sö-ñaøn treân vai vaø ñi ñeán vöôøn Dò hoïc, trong röøng Khoảng töôùc. Taïi röøng Khoảng töôùc, trong vöôøn Dò hoïc, baáy giôø coù moät ngöôøi Dò hoïc teân laø Tieãn Mao laø moät danh ñöùc, baäc toâng chuû, ñöôïc moïi ngöôøi toân laøm thaày, coù tieáng taêm lôùn, moïi ngöôøi kính troïng, thoáng laõnh ñoà chuùng ñoâng ñaûo, ñöôïc naêm traêm vò dò hoïc toân troïng. Vò naøy ôû giöõa moät ñaïi chuùng ñang oàn aøo, nhieãu loaïn, noùi naêng lôùn tieáng, baøn luaän ñuû moïi vaán ñeà suùc sanh, töùc laø vaán ñeà vua chuùa, veà giaëc, veà vieäc ñaáu tranh, vieäc aên uoáng, veà y phuïc, veà ñaøn baø, veà con gaùi, veà daâm nöõ, veà theá gian, veà ñoàng troáng, veà döôùi bieån vaø vieäc nöôùc, vieäc daân. Nhöõng ngöôøi aáy cuøng nhau nhoùm hoïp ngoài baøn luaän veà nhöõng vaán ñeà nhö suùc sanh vaäy. Dò hoïc Tieãn Mao thaáy Phaät töø xa ñeán, daën ñoà chuùng cuûa mình raèng: “Naøy caùc oâng, haõy ngoài im laëng. Ngöôøi ñang ñeán kia laø Sa-moân Cuø-ñaøm, ñoà chuùng cuûa oâng aáy im laëng, thöôøng öa söï im laëng, khen ngôïi söï im laëng. OÂng aáy neáu thaáy chuùng ta im laëng, coù theå ñeán thaêm. Dò hoïc Tieãn Mao daën ñoà chuùng im laëng, chính mình cuõng im laëng maø ngoài. Theá Toân ñi ñeán choã Dò hoïc Tieãn Mao. Dò hoïc Tieãn Mao lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch vai aùo, chaép tay höôùng veà Phaät baïch raèng: “Kính chaøo Sa-moân Cuø-ñaøm, Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ laâu khoâng ñeán ñaây, môøi Ngaøi ngoài xuoáng choã naøy.” Theá Toân lieàn ngoài xuoáng choã ngoài Tieãn Mao ñaõ traûi saün. Dò hoïc Tieãn Mao vaø Theá Toân, sau khi cuøng nhau chaøo hoûi, roài lui ngoài moät beân. Theá Toân hoûi raèng: “Öu-ñaø-di, caùc oâng vöøa baøn luaän nhöõng gì? Do vieäc gì maø cuøng nhau ngoài hoïp ôû ñaây? Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, xin boû qua vaán ñeà naøy, vaán ñeà naøy khoâng hay ho gì. Sa-moân Cuø-ñaøm muoán nghe vaán ñeà naøy ñeå sau naøy nghe cuõng khoâng khoù gì.” Theá Toân hoûi nhö vaäy ba laàn raèng: “Öu-ñaø-di, vöøa baøn luaän nhöõng gì? Do vieäc gì maø nhoùm hoïp ngoài ñaây?” Dò hoïc Tieãn Mao cuõng ñaùp laïi ba laàn raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, xin boû qua vaán ñeà naøy, noù khoâng hay ho gì, Sa-moân Cuø-ñaøm neáu muoán nghe, sau naøy nghe cuõng khoâng khoù. Nhöng neáu Sa-moân Cuø-ñaøm ba laàn muoán nghe,

1. Töông ñöông Paøli: M.79. Cuøôa-Sakuludaøyi-sutta.

nay toâi phaûi noùi2. “Baïch Cuø-ñaøm, toâi coù saùch löï, coù tö duy; truï trong traïng thaùi saùch löï, truï trong traïng thaùi tö duy, coù trí tueä, coù bieän taøi, khi nghe coù ngöôøi noùi: ‘Thaät söï coù Taùt-vaân-nhieân3, thaáy taát caû, bieát taát caû, khoâng

caùi gì khoâng bieát, khoâng caùi gì khoâng thaáy. Toâi lieàn vaán söï vò aáy, nhöng vò aáy khoâng bieát. Baïch Cuø-ñaøm, toâi nghó nhö vaày, 'Ñaây laø nhöõng ai?'." Theá Toân hoûi raèng: "Naøy Öu-ñaø-di, oâng coù saùch löï, coù tö duy; truï trong traïng thaùi saùch löï, truï trong traïng thaùi tö duy, coù trí tueä, coù bieän taøi, nhöng ai noùi, 'Thaät söï coù Taùt-vaân-nhieân, bieát taát caû, thaáy taát caû, khoâng coù gì khoâng bieát, khoâng coù gì khoâng thaáy' nhöng khi oâng ñeán vaán söï, thì vò aáy khoâng bieát?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, ñoù laø Baát-lan Ca-dieáp. Vì sao? Baïch Cuø-ñaøm, vì Baát-lan Ca-dieáp töï cho laø thaät coù Taùt-vaân-nhieân, bieát taát caû, thaáy taát caû, khoâng gì khoâng bieát, khoâng gì khoâng thaáy. Toâi coù saùch löï, coù tö duy, truï trong saùch löï, truï trong tö duy coù trí tueä, coù bieän taøi; toâi ñeán vaán söï. Nhöng vò aáy khoâng bieát. Baïch Cuø-ñaøm, vaäy neân toâi nghó theá naøy, 'Ñaây laø nhöõng ai?'

ñeán choã döõ, sanh vaøo trong ñòa nguïc. Neáu chuùng sanh naøy thaønh töïu thaân dieäu haïnh, thaønh töïu khaåu vaø yù dieäu haïnh, khoâng vu baùng Thaùnh nhaân, chaùnh kieán, thaønh töïu nghieäp chaùnh kieán; ngöôøi aáy do nhaân duyeân naøy, khi thaân hoaïi maïng chung aét sanh leân choã thieän, ñöôïc sanh leân trôøi. Ngöôøi ñoù ñeán hoûi Ta vieäc vò lai, Ta ñaùp vieäc vò lai cho hoï; Ta cuõng hoûi vieäc vò lai nôi hoï, hoï cuõng ñaùp vieäc vò lai cho Ta; Ta tuøy theo vieäc ngöôøi aáy hoûi maø ñaùp, ngöôøi aáy cuõng tuøy theo vieäc Ta hoûi maø ñaùp." Dò hoïc Tieãn Mao baïch raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, neáu nhö vaäy, toâi caøng trôû thaønh khoâng bieát, khoâng thaáy, caøng trôû thaønh ngu si, rôùt vaøo ngu si. Nghóa laø vì Sa-moân Cuø-ñaøm noùi nhö vaày, 'Öu-ñaø-di! Thoâi! Thoâi! OÂng luoân luoân dò kieán, dò nhaân, dò laïc, dò duïc vaø dò yù, neân khoâng thaáu trieät yù nghóa nhöõng ñieàu Ta noùi. Öu-ñaø-di, Ta coù ñeä töû, coù nhaân coù duyeân, nhôù ñöôïc voâ löôïng ñôøi soáng veà tröôùc trong quaù khöù, nghóa laø moät ñôøi, hai ñôøi, traêm ñôøi, ngaøn ñôøi, thaønh kieáp, baïi kieáp, voâ löôïng thaønh kieáp, voâ löôïng baïi kieáp, aên uoáng nhö vaäy, thoï khoå vui nhö vaäy, soáng laâu nhö vaäy, truï laâu nhö vaäy, maïng chung nhö vaäy, töø ñaây sanh töû ra kia, töø kia sanh töû ra ñaây, Ta sanh taïi ñaây, hoï nhö vaäy, teân nhö vaäy, soáng laâu nhö vaäy, aên uoáng nhö vaäy, thoï khoå laïc nhö vaäy, truù laâu nhö vaäy, maïng chung nhö vaäy. Vò aáy ñeán hoûi ta vieäc quaù khöù, ta ñaùp vieäc quaù khöù cho vò aáy; Ta cuõng ñeán hoûi vò aáy vieäc quaù khöù, vò aáy cuõng ñaùp vieäc quaù khöù cho Ta. Ta theo söï vieäc ngöôøi ñoù hoûi maø ñaùp, ngöôøi ñoù cuõng tuøy theo söï vieäc Ta hoûi maø ñaùp. Laïi nöõa, Öu-ñaø-di, Ta coù ñeä töû thanh tònh thieân nhaõn, vöôït quaù ngöôøi thöôøng, thaáy chuùng sanh naøy khi sanh khi töû, saéc ñeïp saéc xaáu, saéc dieäu hay baát dieäu, qua laïi choã thieän hay choã baát thieän, tuøy theo söï taïo nghieäp cuûa chuùng sanh naøy maø thaáy nhö thaät. Neáu chuùng sanh naøy thaønh töïu thaân aùc haïnh, thaønh töïu khaåu, yù aùc haïnh, vu baùng Thaùnh nhaân, taø kieán, thaønh töïu nghieäp taø kieán, ngöôøi aáy do nhaân duyeân naøy khi thaân hoaïi maïng chung, aét ñeán choã aùc, sanh trong ñòa nguïc. Neáu chuùng sanh naøy thaønh töïu thaân dieäu haïnh, khaåu, yù dieäu haïnh, khoâng vu baùng Thaùnh nhaân, chaùnh kieán, thaønh töïu nghieäp chaùnh kieán, ngöôøi aáy do nhaân duyeân naøy khi thaân hoaïi maïng

chung aét sanh leân choã thieän, ñöôïc sanh leân trôøi. Ngöôøi ñoù ñeán hoûi Ta vieäc vò lai, Ta ñaùp vieäc vò lai cho hoï. Ta cuõng hoûi vieäc vò lai nôi vò aáy, vò aáy cuõng ñaùp vieäc vò lai cho Ta. Ta tuøy theo vieäc ngöôøi aáy hoûi maø ñaùp, ngöôøi aáy cuõng tuøy vieäc Ta hoûi maø ñaùp'. "Baïch Cuø-ñaøm, toâi ñoái vôùi ñôøi soáng naøy laøm nhöõng gì ñaõ laøm, ñöôïc nhöõng gì ñaõ ñöôïc, nhöng vaãn khoâng theå nhôù huoáng gì coù theå nhôù ñöôïc söï vieäc trong voâ löôïng ñôøi soáng veà tröôùc, coù nhaân coù duyeân sao? Baïch Cuø-ñaøm, toâi coøn khoâng theå thaáy con quyû Phieâu phong4 thì laøm gì maø ñöôïc thieân nhaõn thanh tònh vöôït qua ngöôøi thöôøng, thaáy chuùng sanh naøy khi cheát, khi soáng, saéc toát, saéc xaáu, ñeïp hoaëc khoâng ñeïp, ñöa ñeán choã thieän hoaëc choã baát thieän tuøy söï taïo nghieäp cuûa chuùng sanh naøy, thaáy ñoù nhö thaät. "Baïch Cuø-ñaøm, toâi laïi nghó nhö vaày, 'Neáu Sa-moân Cuø-ñaøm hoûi ta vaán ñeà theo Thaày hoïc phaùp, hoaëc giaû coù theå ñaùp khieán Ngaøi vöøa yù." Theá Toân hoûi raèng: "Öu-ñaø-di, oâng theo Thaày hoïc nhöõng phaùp gì?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, ngöôøi ñoù noùi, 'Saéc vöôït quaù saéc, saéc kia toái thaéng, saéc kia toái thöôïng5."

4. Phieâu phong quyû Paøli: Pamsupisaøcaka, "quyû buøn", moât loaïi tì-xaù-xaø. 5. Paøli: ayaö paramo vaòòo ayaö paramo vaòòo ti, "saéc naøy laø toái thöôïng, saéc naøy laø toái thöôïng". 6DËF (vaòòa) ôû ñaây coù nghóa PDÚXVDËF hay PDÚXGD.

Theá Toân hoûi raèng: "Öu-ñaø-di, saéc laø gì?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, neáu saéc naøo khoâng coù saéc khaùc toái thöôïng hôn, toái dieäu hôn laø toái thaéng hôn; vaäy saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thöôïng." Theá Toân baûo raèng: "Öu-ñaø-di, cuõng nhö coù ngöôøi noùi nhö vaày, 'Neáu trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi raát ñeïp, ta muoán ñöôïc ngöôøi con gaùi ñoù'. Neáu coù ngöôøi hoûi ngöôøi ñoù nhö vaày, 'OÂng bieát trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi raát ñeïp, nhöng coù bieát teân gì, hoï gì, sanh soáng nhö theá naøo? Laø cao hay thaáp, thoâ hay teá, traéng hay ñen, hoaëc khoâng traéng khoâng ñen, laø con gaùi Saùt-ñeá-lôïi, con gaùi Phaïm chí, Cö só, hay ngöôøi thôï, ôû phöông Ñoâng, phöông Taây, phöông Nam, phöông Baéc?' Ngöôøi ñoù ñaùp, 'Toâi khoâng bieát'. Ngöôøi kia laïi hoûi, 'OÂng khoâng bieát, khoâng thaáy trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi raát ñeïp, teân hoï nhö vaäy, sanh soáng nhö vaäy, daøi, ngaén, thoâ, teá, traéng, ñen, khoâng traéng khoâng ñen, con gaùi Saùt-lôïi, con gaùi Phaïm chí, Cö só, hay ngöôøi thôï, ôû phöông Ñoâng, phöông Taây, phöông Nam hay phöông Baéc, maø laïi noùi nhö vaày, 'Ta muoán ñöôïc ngöôøi con gaùi ñoù ñöôïc ö'?' "Cuõng vaäy, Öu-ñaø-di, oâng noùi nhö vaày, 'Ngöôøi ñoù noùi saéc vöôït quaù saéc, saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thaéng. Nhöng khi hoûi saéc ñoù thì oâng laïi khoâng bieát." Dò hoïc Tieãn Mao thöa raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, cuõng nhö tinh vaøng töû ma laø thöù cöïc dieäu, ngöôøi thôï vaøng kheùo maøi duõa, söûa sang khieán cho trong suoát, nhôø duøng taám luïa traéng ñem giöõa naéng, saéc cuûa noù cöïc dieäu, aùnh saùng chieáu saùng laáp laùnh. Cuõng vaäy, baïch Cuø-ñaøm, toâi noùi, 'Saéc ñoù vöôït hôn saéc, saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thöôïng'." Theá Toân baûo raèng: "Öu-ñaø-di, nay Ta hoûi oâng, tuøy theo choã hieåu maø ñaùp. Öu-ñaø-di, yù oâng nghó sao? Vaøng roøng töû ma nhôø duøng luïa traéng, ñeå giöõa naéng maø

saéc cuûa noù cöïc dieäu chieáu saùng laáp laùnh, vaø aùnh saùng con ñom ñoùm trong ñeâm toái chieáu saùng laáp laùnh, trong hai aùnh saùng ñoù, caùi naøo toái thöôïïng, toái thaéng?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng con ñom ñoùm ñoái vôùi aùnh saùng cuûa vaøng roøng töû ma thì aùnh saùng ñom ñoùm toái thöôïng, toái thaéng." Theá Toân hoûi raèng: "Öu-ñaø-di, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng laáp laùnh cuûa ñom ñoùm trong ñeâm toái vaø aùnh saùng laáp laùnh cuûa ñeøn daàu trong ñeâm toái, trong hai aùnh saùng ñoù, caùi naøo toái thöôïng, toái thaéng?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng ñeøn daàu ñoái vôùi aùnh saùng ñom ñoùm, thì aùnh saùng ñeøn daàu toái thöôïng, toái thaéng." Theá Toân hoûi raèng: "Öu-ñaø-di, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng ñeøn daàu trong ñeâm toái vaø löûa ñoáng caây lôùn trong ñeâm toái, trong hai aùnh saùng ñoù, caùi naøo toái thöôïng, toái thaéng?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng löûa caây lôùn ñoái vôùi aùnh saùng ñoát ñeøn daàu thì aùnh saùng löûa ñoáng caây lôùn toái thöôïng, toái thaéng." Theá Toân hoûi raèng:

"Öu-ñaø-di, yù oâng theá naøo? AÙnh saùng chieáu cuûa löûa ñoáng caây lôùn, trong ñeâm toái vaø aùnh saùng chieáu cuûa sao Thaùi baïch vaøo buoåi saùng, trôøi khoâng u aùm, hai aùnh saùng aáy, aùnh saùng naøo toái thöôïng, toái thaéng?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng cuûa saoThaùi baïch ñoái vôùi aùnh saùng cuûa löûa ñoáng caây lôùn, thì aùnh saùng cuûa sao Thaùi baïch toái thöôïng, toái thaéng." Theá Toân hoûi raèng: "Naøy Öu-ñaø-di, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng chieáu toûa cuûa sao Thaùi baïch vaøo buoåi saùng trôøi khoâng u aùm vaø aùnh saùng toûa chieáu cuûa maët traêng nöûa ñeâm khoâng u aùm, trong aùnh saùng aáy, caùi naøo toái thöôïng, toái thaéng?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng cuûa maët traêng ñoái vôùi aùnh saùng cuûa sao Thaùi baïch thì aùnh saùng cuûa maët traêng toái thöôïng, toái thaéng." Theá Toân hoûi raèng: "Naøy Öu-ñaø-di, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng chieáu toûa cuûa maët traêng nöûa ñeâm trôøi khoâng u aùm, vaø aùnh saùng chieáu toûa cuûa maët trôøi vaøo muøa thu, ñöùng ngay giöõa baàu trôøi trong suoát, khoâng u aùm, trong hai aùnh saùng aáy caùi naøo toái thöôïng, toái thaéng?" Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng maët trôøi so vôùi aùnh saùng maët traêng thì aùnh saùng maët trôøi toái thöôïng, toái thaéng." Theá Toân baûo raèng: "Naøy Öu-ñaø-di, coù raát nhieàu chö Thieân; maø nay aùnh saùng cuûa maët trôøi vaø aùnh saùng cuûa maët traêng naøy, tuy coù ñaïi nhö yù tuùc, coù ñaïi oai ñöùc, coù ñaïi phöôùc höïu, coù ñaïi oai thaàn, nhöng aùnh saùng ñoù cuõng khoâng baèng aùnh saùng cuûa chö Thieân. Ta ngaøy xöa ñaõ cuøng vôùi chö Thieân tuï taäp luaän söï, nhöng nhöõng ñieàu ta noùi ñeàu vöøa yù chö Thieân aáy, tuy vaäy Ta khoâng noùi: 'Saéc vöôït quaù saéc, saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thöôïng'. Naøy Öu-ñaø-di, coøn oâng ñoái vôùi aùnh löûa ñom ñoùm, löûa saâu boï, saéc raát teä, raát xaáu maø noùi 'Saéc ñoù vöôït quaù saéc, saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thöôïng,' vaø khi ñöôïc hoûi laïi khoâng bieát." Dò hoïc Tieãn Mao thöa raèng: "Baïch Cuø-ñaøm, con xin hoái loãi veà lôøi noùi naøy. Baïch Thieän Theä, con xin hoái loãi veà lôøi noùi naøy6." Theá Toân hoûi raèng: "Naøy Öu-ñaø-di, yù oâng nghó sao maø noùi nhö vaày, 'Baïch Theá Toân, con xin hoái loãi

veà lôøi noùi ñoù, baïch Thieän Theä, con xin hoái loãi veà lôøi noùi ñoù?’.” Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, con noùi nhö vaày, ‘Saéc kia vöôït quaù saéc, saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thöôïng’. Sa-moân Cuø-ñaøm nay kheùo tra xeùt toâi, kheùo daïy doã vaø kheùo quôû traùch, khieán söï hö voïng cuûa toâi khoâng coøn nöõa. Baïch Cuø-ñaøm, vaäy neân con noùi nhö vaày. ‘Baïch Theá Toân, con xin hoái loãi veà lôøi noùi naøy. Baïch Thieän theä con xin hoái loãi veà lôøi noùi naøy’.” Dò hoïc Tieãn Mao laïi thöa raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, ‘Ñôøi sau tuyeät ñoái laïc7, coù moät ñaïo tích ñeå chöùng ñaéc8 theá giôùi tuyeät

6. Theá Toân, hoái quaù thöû thuyeát. Paøli: acchidaö Bhagavaø kathaö, Theá Toân ñaõ caét ñöùt vaán ñeà. 7. Haäu theá nhaát höôùng laïc Paøli: ekantasukho loko, theá giôùi nhaát höôùng laïc. 8. Paøli: atthi aøkaøravatì paæipadaø... sacchikiriyaøyaøti, coù ñöôøng loái coù cô sôû ñeå thöïc chöùng baûn thaân.

ñoái laïc.” Theá Toân hoûi raèng: “Öu-ñaø-di, theá naøo goïi laø haäu theá tuyeät ñoái laïc? Theá naøo laø coù moät ñaïo tích chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc?” Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, giaû söû coù moät ngöôøi xa lìa saùt sanh, ñoaïn tröø saùt sanh; xa lìa troäm caép taø daâm, noùi laùo; cho ñeán, xa lìa taø kieán ñöôïc chaùnh kieán. Baïch Cuø-ñaøm, ñoù goïi laø ñôøi sau tuyeät ñoái laïc, ñoù goïi laø chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc.” Theá Toân laïi baûo raèng: “Öu-ñaø-di, nay Ta hoûi oâng, theo söï hieåu bieát maø ñaùp. Naøy Öu-ñaø-di, yù oâng nghó theá naøo? Neáu coù moät ngöôøi xa lìa saùt sanh, ñoaïn tröø saùt sanh, ngöôøi aáy laø tuyeät ñoái laïc, hay laø hoãn taïp khoå9?” Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, laø hoãn taïp khoå.” “Neáu coù moät ngöôøi xa lìa troäm caép, taø daâm, noùi laùo, cho ñeán xa lìa taø kieán coù chaùnh kieán, ngöôøi aáy laø tuyeät ñoái laïc, hay laø hoãn taïp khoå?” Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: “BaÏch Cuø-ñaøm, laø hoãn taïp khoå.” Theá Toân hoûi raèng: “Öu-ñaø-di, haù khoâng phaûi raèng hoãn taïp khoå laïc nhö vaäy laø ñaïo tích chöùng ñaéc theá giôùi?” Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, hoãn taïp khoå laïc nhö vaäy laø ñaïo tích chöùng ñaéc theá giôùi vaäy.” Dò hoïc Tieãn Mao laïi thöa raèng: “Baïch Theá Toân, con hoái loãi lôøi noùi naøy. Baïch Thieän Theä, con hoái loãi lôøi noùi naøy.” Theá Toân hoûi raèng: “Öu-ñaø-di, oâng nghó theá naøo maø noùi nhö vaày, ‘Baïch Theá Toân, con hoái loãi lôøi noùi naøy. Baïch Thieän Theä, con hoái loãi lôøi noùi naøy?’ Dò hoïc Tieãn Mao ñaùp raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, con vöøa noùi, ‘Ñôøi sau tuyeät ñoái laïc, coù moät ñaïo tích chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc’. Nay Sa-moân Cuø-ñaøm kheùo tra xeùt con, kheùo daïy doã vaø kheùo quôû traùch, khieán cho söï hö voïng cuûa con khoâng coøn nöõa. Baïch Cuø-ñaøm, do ñoù con noùi nhö vaày, ‘Baïch Theá Toân, con hoái loãi lôøi noùi naøy. Baïch Thieän Theä, con hoái loãi lôøi noùi naøy’.” Theá Toân baûo raèng: “Öu-ñaø-di, ñôøi quaû coù tuyeät ñoái laïc, coù moät ñaïo tích chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc.” Dò hoïc Tieãn Mao hoûi raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, theá naøo laø ñôøi quaû coù tuyeät ñoái laïc? Theá naøo laø coù moät ñaïo tích chöùng ñaéc tuyeät ñoái laïc?” Theá Toân ñaùp raèng: “Öu-ñaø-di, neáu khi Nhö Lai xuaát theá, Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Phaät Chuùng Höïu; ngöôøi aáy ñoaïn tröø naêm trieàn caùi, laø thöù laøm taâm taïp

ueá, tueä yeáu keùm, ly duïc, ly aùc baát thieän phaùp; coù giaùc, coù quaùn, hyû laïc do

9. Taïp khoå Paøli: sukhadukkhì, vöøa söôùng vöøa khoå.

ly duïc sanh, chöùng Sô thieàn, thaønh töïu an truï, cuøng vôùi chö Thieân kia töông ñoàng veà giôùi, veà taâm, veà kieán vaäy. Vò aáy giaùc quaùn ñaõ döùt, noäi taâm tòch tónh, khoâng giaùc, khoâng quaùn, hyû laïc do ñònh sanh, chöùng ñeä Nhò thieàn, thaønh töïu an truï, cuøng vôùi chö Thieân kia töông ñoàng veà giôùi, veà taâm, vaø veà kieán vaäy. Vò ñoù ly hyû duïc, an truù xaû, voâ caàu, chaùnh nieäm chaùnh trí, thaân giaùc laïc, ñieàu maø baäc Thaùnh noùi laø ñöôïc Thaùnh xaû, coù nieäm, an truù laïc, chöùng Tam thieàn thaønh töïu an truù, cuøng vôùi chö Thieân töông ñoàng veà giôùi, veà taâm vaø veà kieán vaäy. Öu- ñaø-di, ñoù goïi laø theá giôùi tuyeät ñoái laïc.” Dò hoïc Tieãn Mao hoûi: “Baïch Cuø-ñaøm, Trong ñôøi, tuyeät ñoái laïc chæ cuøng cöïc laø theá chaêng?” Theá Toân noùi: “Trong ñôøi, tuyeät ñoái laïc khoâng chæ cuøng cöïc laø theá. Öu-ñaø-di, coøn coù ñaïo tích nöõa chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc.” Dò hoïc Tieãn Mao hoûi: “Baïch Cuø-ñaøm, theá naøo laø coù ñaïo tích nöõa chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc?” Theá Toân ñaùp: “Öu-ñaø-di, Tyø-kheo ly duïc, ly aùc baát thieän phaùp; coù giaùc, coù quaùn, hyû laïc do ly duïc sanh, chöùng Sô thieàn, thaønh töïu an truï, cuøng vôùi chö Thieân kia töông ñoàng veà giôùi, veà taâm, veà kieán vaäy. Vò aáy giaùc quaùn ñaõ döùt, noäi taâm tòch tónh, khoâng giaùc, khoâng quaùn, hyû laïc do ñònh sanh, chöùng ñeä Nhò thieàn, thaønh töïu an truï, cuøng vôùi chö Thieân kia töông ñoàng veà giôùi, veà taâm, vaø veà kieán vaäy. Vò ñoù ly hyû duïc, an truù xaû, voâ caàu, chaùnh nieäm chaùnh trí, thaân giaùc laïc, ñieàu maø baäc Thaùnh noùi laø ñöôïc Thaùnh xaû, coù nieäm, an truù laïc, chöùng Tam thieàn thaønh töïu an truù, cuøng vôùi chö Thieân töông ñoàng veà giôùi, veà taâm vaø veà kieán vaäy. Öu- ñaø-di, ñoù goïi laø theá giôùi tuyeät ñoái laïc.” Dò hoïc Tieãn Mao hoûi raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, phaûi chaêng ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm vì theá giôùi tuyeät ñoái laïc, vaø vì ñaïo tích chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc aáy maø theo Sa-moân Cuø-ñaøm hoïc phaïm haïnh chaêng?” Theá Toân ñaùp raèng: “Ñeä töû cuûa Ta khoâng phaûi chæ vì theá giôùi tuyeät ñoái laïc vaø vì chöùng ñaéc theá giôùi tuyeät ñoái laïc aáy maø theo hoïc phaïm haïnh. Nhöng coøn coù söï toái thaéng, toái dieäu, toái thöôïng khaùc ñeå chöùng ñaéc nöõa.” Baáy giôø caû ñaïi chuùng naøy cuøng lôùn tieáng noùi: “Caùi aáy laø toái thöôïng, toái dieäu, toái thaéng; vì ñeå chöùng ñaéc caùi aáy maø ñeä töû Sa-moân Cuø-ñaøm theo Sa-moân Cuø-ñaøm hoïc phaïm haïnh.” Sau khi laøm cho ñaïi chuùng cuûa mình im laëng roài, Phaïm chí Tieãn Mao laïi thöa raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, caùi gì laø toái thöôïng, toái dieäu, toái thaéng, vì ñeå chöùng ñaéc nhö vaäy, maø ñeä töû Sa-moân Cuø-ñaøm theo Sa-moân Cuø-ñaøm hoïc phaïm haïnh?” Theá Toân ñaùp raèng: “Öu-ñaø-di, Tyø-kheo dieät laïc, dieät khoå, vaø öu, hyû ñaõ coù töø tröôùc cuõng dieät, khoâng khoå khoâng laïc, xaû nieäm thanh tònh, chöùng ñaéc Töù thieàn, thaønh töïu an truï. Öu-ñaø-di, ñoù goïi laø toái thöôïng toái dieäu, toái thaéng, vì ñeå chöùng ñaéc nhö vaäy maø ñeä töû Ta theo hoïc phaïm haïnh.” Baáy giôø Dò hoïc Tieãn Mao lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, muoán cuùi ñaàu saùt chaân Phaät. Ngay luùc ñoù caùc ñeä töû dò hoïc

phaïm haïnh cuûa Dò hoïc Tieãn Mao thöa vôùi Dò hoïc Tieãn Mao raèng: “Toân giaû nay ñaùng laøm baäc Thaày maø muoán laøm ñeä töû Sa-moân Cuø-ñaøm ö? Khi naøo Toân giaû khoâng ñaùng laøm Thaày, roài haõy laøm ñeä töû Sa-moân Cuø-ñaøm vaäy.”

Ñoù laø caùc ñeä töû cuûa Dò hoïc Tieãn Mao laø chöôùng ngaïi cho Dò hoïc Tieãn Mao ñoái vôùi söï tu hoïc phaïm haïnh. Phaät thuyeát nhö vaäy. Dò hoïc Tieãn Mao sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.